

Wrocław, 7 maja 2003 roku

WK.660/206/K-19/03

**Pan
Zbigniew Rybka
Prezydent Miasta Głogowa
67-200 Głogów**

Na podstawie art.1 ust.1 ustawy z 7 października 1992r. o regionalnych izbach obrachunkowych (tekst jednolity Dz.U. z 2001 r. nr 55, poz. 577), Regionalna Izba Obrachunkowa we Wrocławiu przeprowadziła w dniach 8 - 23 kwietnia 2003r. kontrolę doraźną w zakresie umarzania zaległości podatkowych przedsiębiorcom oraz trybu wprowadzenia nowych taryf na dostawę wody i odprowadzanie ścieków. Zakres badanych zagadnień, okres objęty kontrolą oraz ustalenia kontroli przedstawiono w protokole podpisanym 23 kwietnia 2003r., bez wniesienia zastrzeżeń przez stronę kontrolowaną.

Ustalono w wyniku kontroli, że zarówno w zakresie umarzania zaległości podatkowych przedsiębiorcom jak i przy wprowadzaniu nowych taryf na dostawę wody i odprowadzanie ścieków popełniono szereg uchybień i nieprawidłowości.

Do najistotniejszych w zakresie umarzania zaległości podatkowych należy zaliczyć:

- Niewzywanie przedsiębiorców (dotyczy osób fizycznych) w trybie przepisów art. 169 §1 ustawy z dnia 29.08.1997r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. Nr 137, poz. 926 z późn. zm.) do uzupełnienia uzasadnienia podania i szczegółowego udokumentowania osiągniętych dochodów, (art. 189 § 1 Ordynacji podatkowej), a także złożenia informacji wymaganej przepisami art. 37 ust. 1 ustawy z dnia 30.06.2000r. o warunkach dopuszczalności i nadzorowaniu pomocy publicznej dla przedsiębiorców (Dz. U. Nr 60, poz. 704), o uzyskanej pomocy ze środków publicznych w okresie ostatnich 3 lat (od 5.10.2002r. ustawa z dnia 27 lipca 2002r. – Dz.U. nr 141, poz. 1177).
- Nieustalanie w sposób wyczerpujący faktycznej sytuacji majątkowej zainteresowanych w drodze sporządzenia w miejscu zamieszkania podatnika protokołu o stanie majątkowym. Chodzi tu zwłaszcza o majątek nieruchomy, wyposażenie mieszkania, samochody, oszczędności, jak i zobowiązania podatnika świadczące o jego aktualnej sytuacji majątkowej, jak też o okoliczności wskazujące na jego faktyczną niewypłacalność.
- Niepowoływanie w decyzjach o umorzeniu zaległości jako podstawy prawnej art. 67 § 1a Ordynacji podatkowej stwierdzającego, że umorzenie zaległości na wniosek podatnika będącego przedsiębiorcą winno się odbywać zgodnie z przepisami o warunkach dopuszczalności i nadzorowaniu pomocy publicznej dla przedsiębiorców.
- Zbędne, odrębne umarzanie odsetek za zwłokę mimo, że zgodnie z przepisami art. 67 § 2 Ordynacji podatkowej umorzenie zaległości podatkowej powoduje z mocy ustawy umorzenie odsetek za zwłokę w całości lub w takiej części, w jakiej została umorzona zaległość podatkowa.

- Przewlekłe postępowanie w sprawie wniosku podatnika o dokonanie korekty podatku. Stwierdzono, że podatnik wielokrotnie zwracał się (po raz pierwszy w 2000r.) o korektę podatku w związku ze zmianą wykorzystania budynków. Korekty takiej dokonano dopiero w lipcu 2002 roku., tj. po upływie ok. 2 lat, co spowodowało w decydującej mierze powstanie dużych odsetek za zwłokę. W prowadzonym postępowaniu należało co najmniej przeprowadzić kontrolę faktycznego wykorzystania budynków i w zależności od ustaleń spowodować weryfikację zeznania podatkowego, bądź wydać decyzję korygującą w terminie ustawowym przewidzianym w art. 139 § 1 Ordynacji podatkowej.

Uzasadnienia decyzji o umorzeniu zaległości podatkowych, zwłaszcza osobom fizycznym prowadzącym działalność gospodarczą są schematyczne, brak w nich elementów uzasadnienia faktycznego wymaganego przepisami art. 210 § 1 pkt 6 i § 4 Ordynacji podatkowej, tj. wskazania faktów, które organ uznał za udowodnione, dowodów które uwzględniono przy ocenie sytuacji podatnika uniemożliwiającej zapłatę zaległości podatkowych w pełnej wysokości.

Wprawdzie z treści przepisów art. 67 Ordynacji podatkowej wynika, że decyzje o umorzeniu zaległości podatkowych mają charakter uznaniowy, niemniej przy podejmowaniu decyzji w sprawie umorzenia zaległości w podatku od nieruchomości, co miało miejsce w badanych sprawach należało mieć na uwadze fakt, że podatek ten jest podatkiem o charakterze majątkowym należnym od posiadanego majątku nieruchomego, z którego zawsze mogą być egzekwowane należne podatki, a także fakt, że umorzenie jest instytucją o charakterze wyjątkowym, gdyż zasadą jest płacenie podatków, nie zaś zwalnianie podatników od tego obowiązku. Takie stanowisko wyraził NSA w wyroku z 15.05.1991r. SA /Gd 295/91. W większości badanych spraw z uwagi na niewielką kwotę umorzonych zaległości, umorzenie miało charakter raczej symboliczny niż uwzględniający ważny interes strony. Spowodowało to jednak zachwianie proporcji świadczących o wyjątkowym charakterze instytucji umorzenia

W zakresie trybu wprowadzenia nowych taryf dla zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków na okres od 1.01.2003r. do 31.12.2003r. stwierdzono, że Prezydent Miasta nie przedstawił Radzie Miejskiej do zatwierdzenia sprawdzonego i zweryfikowanego przez siebie wniosku Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji Spółka z o.o. w Głogowie w tej sprawie z dnia 22.10.2002r. wraz z projektem odnośnej uchwały. W myśl postanowień art. 24 ust. 1 i ust. 3 ustawy z 7 czerwca 2001r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz.U. Nr 72, poz. 747 ze zm.) taryfy podlegają zatwierdzeniu w drodze uchwały rady gminy w terminie 45 dni od dnia złożenia wniosku przez przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne (w omawianym przypadku termin ten upłynął z dniem 6.12.2002r.).

Zgodnie z art. 30 ust. 2 pkt 1 ustawy z 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity: Dz.U. z 2001r. Nr 142, poz. 1591 ze zm.) do zadań prezydenta należy w szczególności przygotowywanie projektów uchwał rady gminy. Oznacza to, że dokumenty, o których wyżej mowa

prezydent ma obowiązek przekazać radzie gminy w takim czasie, aby ta mogła podjąć uchwałę w ustawowym terminie. Niepodjęcie przez radę uchwały w tym terminie powoduje, co miało miejsce w Głogowie, że taryfa wchodzi w życie po upływie 70 dni od dnia złożenia przez przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne wniosku o jej zatwierdzenie (art. 24 ust. 8 ustawy).

Podczas kontroli ustalono, że Rada Miejska wybrana 27 października 2002r., miała możliwość zatwierdzenia taryf na sesji w dniu 19 listopada lub w dniu 3 grudnia 2002r., ale nie mogła tego uczynić, ponieważ nie otrzymała projektu uchwały w tej sprawie. Zwraca uwagę fakt, że na sesjach, które odbyły się w wymienionych dniach Rada Miejska podjęła szereg innych uchwał, w tym również w sprawach finansowych (protokół kontroli, str. 4-5).

Przedstawiając powyższe Panu Prezydentowi, działając na podstawie art. 9 ust. 2 ustawy z 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych Regionalna Izba Obrachunkowa we Wrocławiu wnosi o podjęcie niezbędnych działań w celu wyeliminowania uchybień i nieprawidłowości opisanych w protokole kontroli, a w szczególności o:

1. Wzywanie podatników w trybie Ordynacji podatkowej do uzupełnienia uzasadnienia podań (art. 169 § 1) i udokumentowania osiągniętych dochodów (art. 189), a w przypadku dużych zaległości przesłuchanie w sprawie wyjawienia majątku w trybie przepisów art. 39 §1 ustawy z dnia 29.08.1997r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. Nr 137, poz. 926 z późn. zm.).
2. Wydawanie w każdej sprawie, bez względu na kwotę zaległości postanowienia w trybie przepisów art. 169 §1 i art. 155 ordynacji podatkowej) oraz art. 44 ust. 1 ustawy z dnia 27.07.2002r. o warunkach dopuszczalności i nadzorowaniu pomocy publicznej dla przedsiębiorców (Dz.U. Nr 141, poz. 1177), wzywającego przedsiębiorców do złożenia informacji na piśmie o uzyskanej pomocy ze środków publicznych w okresie ostatnich 3 lat.
3. Poprzedzanie decyzji o umorzeniu zaległości badaniem stanu majątkowego w miejscu zamieszkania zainteresowanych podatników dla ustalenia sytuacji rodzinnej i majątkowej podatnika, tj. opisu ile osób posiada na utrzymaniu, urządzeniu mieszkania, usprzętowieniu gospodarstwa, czy posiada nieruchomości, w jakim stanie znajdują się zbudowania, czy posiada samochód, oszczędności itp.
4. Przedkładanie Radzie Miejskiej, sprawdzonego i zweryfikowanego przez Prezydenta Miasta, wniosku przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego w sprawie zatwierdzenia nowych taryf dla zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków w takim terminie, aby Rada mogła podjąć uchwałę w ciągu 45 dni od dnia złożenia wniosku, zgodnie z przepisem art. 24 ust. 1 i 3 ustawy z 7 czerwca 2001r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz.U. Nr 72, poz. 747 ze zm.).
5. Przestrzeganie przepisu art. 30 ust. 2 pkt 1 ustawy z 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity: Dz.U. z 2001r. Nr 142, poz. 1591 ze zm.) stanowiącego, że do zadań prezydenta należy w szczególności przygotowywanie projektów uchwał rady gminy.

Do wiadomości:

Pan

Eugeniusz Patyk

Przewodniczący Rady Miejskiej w Głogowie